

17. jan. 2026

Til Horsens Kommune
Teknik og Miljø - Plan og By
Chr. M. Østergaards Vej 4
8700 Horsens.

Sendt digitalt: <https://indberetning.horsens.dk/horsens/Login/LoginMitId?returnUrl=/horsens/Opret/7c2380241eea3>

Endelave Beboerforenings hørings svar til Kommuneplan 2025-2037

Endelave Beboerforening takker for muligheden for at afgive hørings svar, der har frist 18/2-2026.

Det fremgår af materialet, at kommunalbestyrelsen har besluttet kun at foretage en delvis revision af kommuneplanen, hvor følgende emner skulle revideres.

- Trafik - mobilitet
- vedvarende energianlæg (VE-anlæg)
- værdifulde kulturmiljøer
- skovrejsning

Vi har følgende kommentarer til de første tre punkter af høringsudkastet:

TRAFIK – MOBILITETSPLAN 2025

Det fremgår af høringsudkastet, at der er udarbejdet en mobilitetsplan 2025, som kan læses på denne link i høringsmaterialet. https://horsens.dk/media/cg2lcnn/mobilitetsplan-2035_endelig_bilag-by_opt-a.pdf.

Det er en omfattende plan, der bl.a. gennemgår mobilitetsudfordringer og plan for løsning, idet det også oplyses, at planen ikke er finansieret.

Mobilitetsplanen omfatter seks emner: Den grønne omstilling, cyklister, kollektive trafikanter, fodgængere, erhvervstrafikanter og bilister. Det oplyses også, at forskellige landsbyers lokalråd har været inviteret/involveret i udarbejdelsen og at der i 2023 har været en offentlig idefase, hvor interesserede kunne komme med input.

Beboerforeningen kan imidlertid konstatere, at Endelave ikke er en del af kommunens mobilitetsplan, hvilket vi ser på med stor bekymring. Søger man på ordene "Endelave" eller "Færge" kommer intet op. En gennemlæsning af tekst og kortbilag bekræfter, at Endelaves og Endelavitternes livsnerve – færgen – ikke opfattes som en del af Horsens Kommunes mobilitetsplaner -og slet ikke nævnes.

Beboerforeningen deltager løbende i færgedvalgs møder med kommunen mht. optimering af daglig færgedrift og har også for nogle år siden deltaget i et indledende arbejde vedr. en ny færge. Men vi ser ikke hverken status eller plan afspejlet i Mobilitetsplan 2025 eller Kommuneplan 2025-37

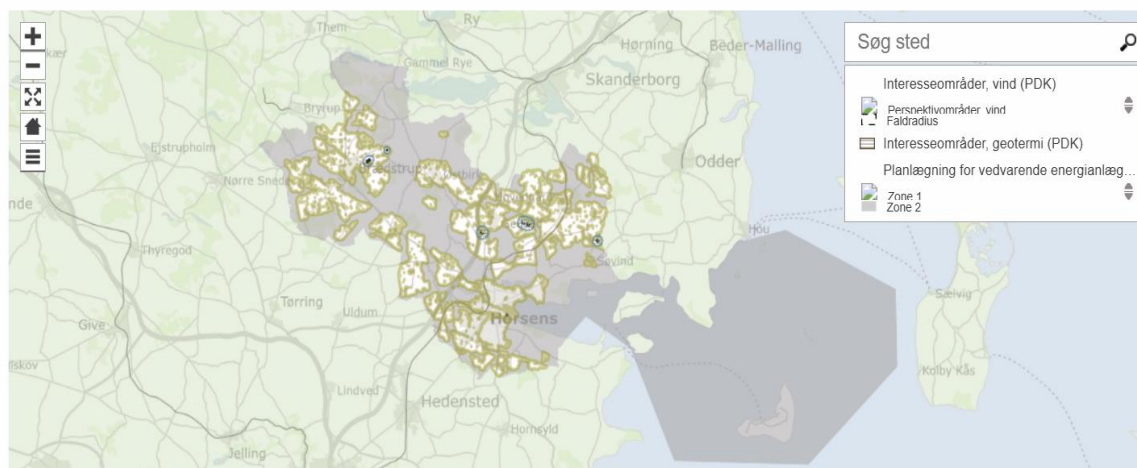
Vi har derfor et ønske om, at kommuneplan-revisionen også inkluderer trafik- og mobilitetsudfordringer og -planer for øboere/Endelavefærgen, da dette er øens overskyggende mobilitetsudfordring.

VEDVARENDE ENERGI

Af Kommuneplansudkastet fremgår det, at der m.h.t. fremtidig etablering af VE-anlæg i kommunen, oprettes en "Zone 2", i hvilken der ikke kan oprettes VE anlæg. Zone 2 omfatter hele Endelave og zoneringsen begrundes med sikring af relevante beskyttelseslinjer og tilstandsændringer som Natura2000, Grønt Danmarkskort, Grundvand, Bevaringsværdige Landskaber, Kystnærhedszonen, Strandbeskyttelseslinjen, Fortidsmindebeskyttelseslinjer, Fredskov.

Zone 2

6.7.14. Inden for Zone 2 kan der ikke planlægges for VE-anlæg.

Endelave Beboerforening er enige i og har stor forståelse for ovenstående vigtige hensyn. Imidlertid er vi også af den opfattelse, at solenergi-anlæg på landbrugsarealer ikke nødvendigvis strider mod ovennævnte beskyttelseshensyn, afhængigt af hvor på øen de placeres. Arealerne kan nemt omkranses med hensigtsmæssig beplantning og vil afh. af beliggenhed, ikke være til hinder for opfyldelse af ovennævnte beskyttelseshensyn.

Endelave Beboerforening har i 2023 haft Ålborg Universitet til at udarbejde et forslag til relevante VE anlæg på øen: "Endelaves energisystem Tre fremtidsscenerier". Resultatet ses af denne rapport <https://cdn.forening.sportsfiskeren.dk/media/jkojkiak/20230715-aau-gruppe-1-endelaves-energisystem-3-scenerier.pdf>. Det ses, at der kan udpeges begrænsede arealer, der ikke konflikter med ovennævnte beskyttelseshensyn. For solenergianlæg drejer det sig om arealer på vestøen, som vil kunne dække store dele af øens strømforbrug.

Figur 8.19. Kortet viser et udpeget areal på 30.000 kvadratmeter til et solcelleanlæg, samt placeringen af tre vindmøller. Dermed viser kortet scenarie 3 samlet set.

Det er vigtigt at notere sig, Endelaves energiforsyning er sårbar, da øen er helt afhængig af et intakt søkabel. Ved strømafbrydelser fungerer kommunens beredskabsplan i dag fint, da en mobil transformator, der sejles over, kan forsyne øen imens reparationer sker.

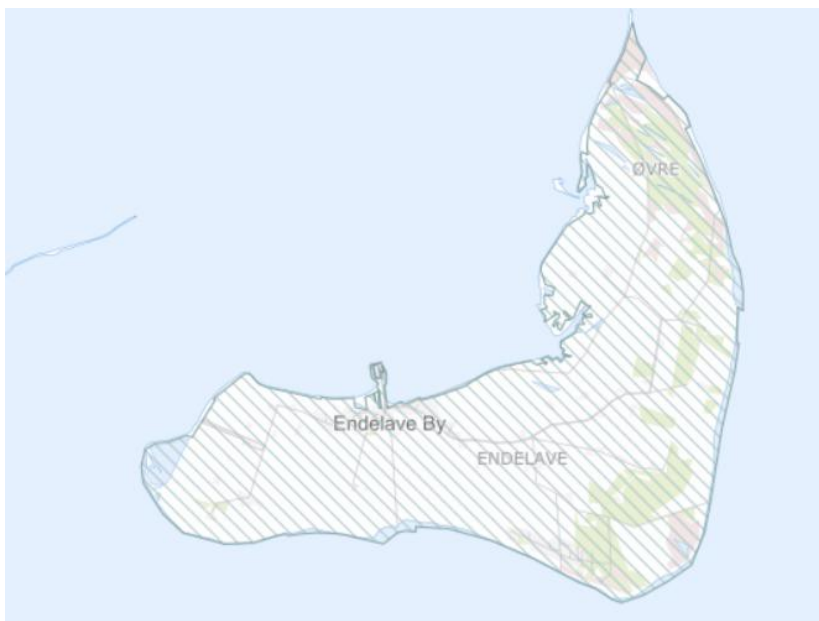
Beboerforeningen ønsker imidlertid - i disse usikre tider, hvor fjendtlige strømafbrydelser dagligt sker på vandværker, spildevandsanlæg mv. over hele landet - at have planmæssig mulighed for til en vis grad at kunne blive/være selvforsynende med grøn energi. Vi tænker, at Endelave nok ikke prioriteres højest ved en generel strømafbrydelse i kommunen og vi har stor erfaring gennem mange år til at vide, at øen er nødt til at kunne handle selv med vores afsides beliggenhed.

Beboerforeningen ønsker derfor mulighed for at kunne udlægge egnede landbrugsarealer til et mulig fremtidigt solenergianlæg, der ikke konflikter med ovennævnte beskyttelses-hensyn.

Det skal bemærkes, at Beboerforeningen ikke ser restriktioner i Kommuneplanudkastet mht. anlæg/integration af VE-anlæg på tagflader, så længe de ikke kolliderer med kulturhistoriske hensyn.

VÆRDIFULDE KULTURMILJØER

Hele Endelave er omfattet af termen "værdifulde kulturmiljøer", som stammer helt tilbage fra Vejle Amts tid <https://kommuneplan2025.horsens.dk/retningslinjer/kulturhistorie/vaerdifulde-kulturmiljoeer/>

Det fremgår af målsætningen, at Horsens Kommunes kulturmiljøer skal beskyttes og bevares, så befolkningen nu og i fremtiden kan opleve, hvordan samfundsudviklingen afspejles i kulturlandskabet. Det fremgår også, at omkring de udpegede værdifulde kulturmiljøer, som omfatter hele Endelave, skal der tages særligt hensyn til de kulturhistoriske interesser og til kulturmiljøets fortælleverdi.

Det fremgår dog også, at Horsens Kommune vil skabe plads til fornyelse og udvikling i kulturlandskabet og i kulturmiljøerne med respekt og forståelse for vor fælles kulturarv.

Endelaves areal er 100% omfattet af kulturhistoriske begrænsninger. Det er vigtigt at slå fast, at Endelave Beboerforening har fuld forståelse for og accept af, at Endelave har særlige bevaringsværdige kulturhistoriske og bygningshistoriske aftryk, som er vigtige at bevare for eftertiden. Men skal øen også være et levedygtigt samfund for beboerne i dag, skal der indenfor disse kulturhistoriske rammer muliggøres en modernisering af bygninger for både erhvervsdrivende og private øboere.

I forbindelse med en nylig kulturhistorisk sag på øen har Beboerforeningen afgivet et høringssvar til kommunen, som passende kan gengives her som vores syn opå tingene:

- *Beboerforeningen er helt enige i, at øens vigtige kulturhistoriske spor i bygninger og udtryk bør bevares for eftertiden*
- *At de seneste par års meddelte nedrivnings- og byggetilladelser ikke understøtter kommunens intention om, at gårdenes firlængede struktur, arkitektoniske udtryk og historiske spor skal bevares for eftertiden.*
- *At en ensartet balance mellem fastholdelse af kulturhistorie og modernisering af bygninger må findes*

Skal øen være et levedygtigt og attraktivt samfund for beboerne og besøgende, skal der indenfor kommuneplanens (og lokalplanens) rammer muliggøres en skånsom modernisering af bygninger for både erhvervsdrivende og private øboere. Endvidere er det centralt, at øen har mulighed for nybygning af boliger, for på sigt at understøtte og sikre en øget tilflytning til øen.

Beboerforeningen ønsker således, at det tydeligere fremgår af teksten, at Horsens Kommune vil skabe plads til fornyelse og udvikling af øens huse og gårde under respekt for vor fælles kulturarv. en ø, der 100% er omfattet af kulturhistoriske begrænsninger, tydeligt fremgår, at.

På Endelave Beboerforenings bestyrelses vegne

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Danna Borg'.

Danna Borg
Næstforperson